

УДК 372.8:355.23 (477)

Андрій ЯНКОВЕЦЬ,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті викладено педагогічні особливості використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов з метою педагогічного забезпечення процесу навчання та врахування низки дидактичних принципів їх взаємодії з курсантами у навчальному процесі вищого військового навчального закладу. Одним із завдань дослідження розглядається забезпечення викладача іноземних мов необхідними знаннями стосовно педагогічного аспекту застосування інформаційних технологій під час використання комп'ютерних програм навчального призначення.

Ключові слова: *інформаційні технології, комп'ютерна програма, іноземна мова, курсант, діалогічне мовлення.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У зв'язку із застосуванням інформаційних технологій (ІТ) у навчальному процесі вищого військового навчального закладу та створенням на їх основі ефективних освітніх систем постає проблема педагогічного забезпечення процесу навчання та врахування низки дидактичних принципів взаємодії ІТ з курсантом. У контексті нашого дослідження варто зазначити, що підготовка викладача іноземних мов до застосування

ІТ у професійній діяльності передбачає не лише знання та вміння у галузі ІТ, але й інформованість про існуючі теорії у комп'ютерному навчанні, знання про позитивні та негативні впливи процесів інформатизації та комп'ютеризації, про можливі наслідки застосування ІТ, про те, як впливає інформатизація на способи та прийоми мислення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Здійснивши аналіз низки навчальних комп'ютерних програм, Г. Шампанер зазначає, що, незважаючи на різні підходи до розробки комп'ютерних програм навчального призначення, необхідним є вирішення питань розробки теоретичних основ створення та використання цілісних комп'ютерних курсів, методики їх застосування в реальний процес навчання, системи критеріїв оцінки корисності таких курсів [6, с. 23]. З урахуванням результатів аналізу автор вважає, що під час розробки комп'ютерних програм навчального призначення їх автори недостатньо враховували специфіку окремих компонентів, не брали до уваги психологічні аспекти навчального процесу з використанням ІТ. Тому більшість таких програм не спрямовані на розвиток пізнавальних процесів, не можуть підвищувати результативність навчально-пізнавальної діяльності курсантів та забезпечувати своєчасний зворотний зв'язок, автоматизувати низку педагогічних функцій, розвивати інтелектуальні можливості курсантів. Тому одним із завдань нашого дослідження вважаємо забезпечити викладача іноземних мов необхідними знаннями стосовно педагогічного аспекту застосування ІТ у навчанні.

Метою статті є проаналізувати педагогічні особливості використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов.

Виклад основних результатів дослідження. Взаємодія людини з комп'ютером здійснюється завдяки засобам введення та виведення інформації. На жаль, з точки зору можливостей природного мовлення спілкування з комп'ютером реалізується на сьогодні все ще на досить примітивному рівні, хоч сучасні дослідження прикладної лінгвістики дозволяють очікувати в найближчому майбутньому значного позитивного кроку вперед. Найбільш відомі такі типи діалогу комп'ютера з курсантом: меню; запитання, що вимагають відповіді “так – ні”;

шаблон (шаблон – це такий тип діалогу, при якому система сприймає повідомлення користувача в межах певного формату, тобто характер і форма діалогу визначені заздалегідь); взаємодія рідною мовою.

У методичній літературі виділяють такі характеристики діалогу з комп'ютером: 1) оперативність у відповідь на запит під час виконання команд, в аналізуванні відповіді; 2) здатність до управління на основі команд, варіантів рішень з меню; 3) накопичення статистичної інформації про хід та характер діалогу тощо.

Особливе місце у спілкуванні людини з комп'ютером займає форма діалогу (письмова чи усна). Введення вручну письмового тексту за допомогою клавіатури потребує значного часу та певних машинописних (друкарських) навичок. Носій мови в середньому може вводити від 20 до 40 слів за хвилину (голосом за допомогою аудіоплати можна ввести більше 100 слів за хвилину). Якщо говорити про спілкування іноземною мовою, то ці цифри значно зменшуються. Безперечно, природним і бажаним є усне введення повідомлення, але воно передбачає надзвичайно складніші процедури розпізнавання та розуміння комп'ютерною системою усного мовлення.

Діалог курсанта з комп'ютером в основному має ознаки письмового мовлення: сприйняття тексту з екрана, друкування на клавіатурі. З іншого боку, цей діалог має й певні особливості усного мовлення: комбіноване сприйняття мовлення (прослуховування аудіо- чи відеозапису та прочитання інформації з екрана), функціонування миттєвого зворотного зв'язку у вигляді різних повідомлень та реплік.

Діалог з комп'ютером у малій мірі відображає особливості людського діалогу. Оскільки головними ознаками природного спілкування є наявність співрозмовників для мовленнєвого контакту, мотиву, що виникає на основі певних потреб спілкування, певної ситуації, в якій здійснюється комунікація, важливою психологічною характеристикою діалогічного мовлення є його ситуативність.

Мовленнєва ситуація розглядається при цьому як сукупність умов, що визначає цільову та виконавчу сторони мовленнєвої дії. Так, найбільш вживаними в побутовій сфері є ситуації із інформативними, питальними та спонукальними ініціюючими репліками.

Діалогічне мовлення має низку специфічних ознак: 1) одиниця діалогічного мовлення (діалогічна єдність) включає щонайменше сукупність двох реплік, пов'язаних ситуативно; 2) для реплік діалогічного мовлення притаманні еліпси, дислокації; 3) діалогічне мовлення ситуативне і тому не може бути жорстко структуроване (окрім небагатьох випадків).

У навчанні діалогічного мовлення виділяються специфічні вміння та навички: 1) вміння детермінувати своє мовленнєве завдання; 2) вміння планувати хід бесіди; 3) вміння прогнозувати реакцію співрозмовника під час планування діалогу; 4) вміння часткової спонтанної перебудови під час бесіди; 5) вміння захоплювати, утримувати та перехоплювати ініціативу співрозмовника; 6) вміння мовленнєвого етикету; 7) вміння адекватно ситуації реагувати на репліку співрозмовника.

Синтез та аналіз мови у складних комп'ютерних системах у багатьох аспектах імітує модель процесу комунікації, побудованої на основі теорії комунікативно-мовленнєвих актів. Але природну мову, як відомо, усе ще неможливо описати за допомогою алгоритмічних процедур, існуючі програмні засоби електронних обчислювальних машин поки що не здатні достатньою мірою аналізувати мову людини, хоч робота у цьому напрямі ведеться у багатьох країнах. Це обумовлено, у першу чергу, принциповими характеристиками людської мови: асиметричністю людської мови, контекстною обумовленістю семантики.

Розуміння природної мови пов'язане з багаторівневими процесами психічної та мисленнєвої діяльності, функціонування великої кількості "правил", механізмів переходу від плану змісту до плану вираження і навпаки. Розуміння та породження мовлення відбувається в результаті складних процесів внутрішнього мовлення. Так, під час породження мовлення вихідний мовленнєвий задум, інтенції, згідно з положеннями теорії мовленнєвої діяльності, перетворюються за складними багатокомпонентними процедурами, процесами у первинні імпульси, що керують мовленнєвим апаратом.

Сучасні програмні продукти обмежуються на даний час розпізнаванням, як правило, ізольованих слів чи конструкцій від 100 до 1 000 одиниць (у тому числі і з голосу). Суть розпізнавання писемного мовлення зводиться до аналізу і на цій основі процедури порівняння

чи співвіднесення отриманих даних з еталонами, що зберігаються в пам'яті комп'ютера, та прийняття рішення на основі вже наявного алгоритму. Опрацювання усного мовлення включає ще складніші процедури, а саме: попередню обробку звукових образів – порівняння за акустичними параметрами з базою даних, з еталонами, оцінювання різноманітних альтернатив та прийняття рішення.

У навчанні мови цілком можливим є використання певних, не дуже складних та громіздких алгоритмічних процедур обробки тексту природною мовою. Ці процедури побудовані на основі так званих алгоритмічних та евристичних процесів, які використовуються як при описі мови, так і в методиці навчання іноземних мов.

А. Новіков так пояснює неможливість формалізації семантичного аспекту мови: “У зв'язку з евристичністю, інтуїтивністю мовленнєво-мисленнєвого процесу, за допомогою якого здійснюється перехід до змісту, його формалізація у повному обсязі виявляється неможливою. Основною перешкодою для цього є динамічність утворення одиниць змісту та самого змісту як цілого, який характеризується тим, що він повинен містити нову інформацію. Динамічність змісту та його непрогнозована багатоманітність не дозволяє задавати всі його елементи заздалегідь у вигляді статистичної системи. Тому необхідно визнати, що розробка алгоритму переходу до змісту, розрахована на обробку будь-яких текстів, що породжуються у звичайному спілкуванні без обмежень, є нездійсненною” [4, с. 195]. Спілкування з машиною поки що є можливим лише у вузьких предметних галузях з використанням обмеженої лексики та синтаксичних структур.

Спеціалісти зі штучного інтелекту виділяють декілька типів “розуміння” у комп'ютерних системах:

- 1) розуміння-впізнання, за якого програма, імітуючи розуміння, спирається лише на ключові слова у тексті;
- 2) розуміння-гіпотеза, при якому на основі співвіднесення вхідних даних із даними, наявними у пам'яті комп'ютера, система за певним алгоритмом прогнозує вирішення, логічний висновок;
- 3) розуміння-поєднання, при якому на основі аналізу даних вибирається рішення, характерне для того чи іншого класу проблем.

Спілкування людини з комп'ютером природною мовою може розглядатися у двох напрямках:

1) спілкування у напрямі “людина – машина”, при якому природна мова використовується на рівні окремих слів чи простих лексико-граматичних конструкцій, що аналізуються комп'ютером на основі порівняння з еталонами;

2) спілкування в напрямі “людина – машина”, при якому природна мова може застосовуватися на рівні речень, текстів (у тому числі і аудіотексту чи відеотексту), які “вбудовані” в комп'ютерну систему і пропонуються відповідно до алгоритмів навчання.

Як вже було доведено вище, однією з найгостріших проблем забезпечення ефективності використання ІТ у навчанні іноземних мов є проблема аналізу повідомлень, пошуку та класифікації помилок. Проблема аналізу відповіді курсанта іноземною мовою є однією з найважливіших у методиці навчання іноземних мов. У сучасній методичній літературі немає однозначної відповіді на те, як потрібно ставитися до помилок. Дослідниками розглядалися питання стосовно того, як і якою мірою кількість лінгвістичних помилок залежить від методу навчання, способів презентації мовного матеріалу, структур рідної та іноземної мов, особистості курсанта тощо.

Лінгвістичний фактор є одним із важливих джерел класифікації та аналізу помилок. Багаточисельні дослідження підтверджують правильність такого підходу. Принципово важливо в той же час урахувати основні принципи комунікативного навчання. Ю. Пасов із цього приводу писав, що коли навчають мови, то аналіз та виправлення помилок є абсолютно виправданими. Коли ж людина оволодіває говорінням, тим більше, якщо навчання будується на комунікативній основі, то звична стратегія є шкідливою. Виникають дві проблеми: виправляти чи не виправляти, а якщо виправляти, то як. Безперечно, система навчання, за умови, що вона є методично обґрунтованою, повинна виключати можливість появи помилок. Проте, навчальний процес є явищем багатофакторним, в якому передбачити все неможливо, тому помилки у будь-якому випадку будуть виникати. Відповідно, проблему “виправляти чи не виправляти” потрібно вирішувати в

кожному конкретному випадку залежно від виду роботи та поставленої мети [5].

Проблема характеристики помилок та ставлення до них тісно пов'язана з проблемою контролю. Як підкреслює А. Арутюнов [1, с. 96], оскільки метою комунікативного навчання є вміння здійснювати комунікативно-мовленнєві акти аудіювання та говоріння, читання і письма, то об'єктом контролю є дві величини:

вербальна техніка виконання комунікативно-мовленнєвого акту;
невербальний результат комунікативно-мовленнєвого акту.

Першу оцінку А. Арутюнов називає навчальною, а другу – практичною. На думку автора, перехід навчання на комунікативну стратегію виявився у плані контролю в еволюції від оцінювання мовної компетенції (кількість помилок) до оцінки мовленнєвої компетенції (вимірювані параметри мовленнєвої діяльності), а від них до оцінювання комунікативної компетенції (досягнення невербального результату). Більше того, рівень комунікативних умінь стає все більше головним критерієм навчальних успіхів курсантів та методичних успіхів викладачів.

З точки зору психолінгвістичних сторін теорії мовленнєвої діяльності ми виділили такі аспекти аналізу помилок: механізм породження висловлювання та помилки; помилки як показник прогресу в оволодінні іноземною мовою; відмінність та подібність помилок в оволодінні рідною та іноземною мовами.

Оволодіння іноземною мовою є неможливим без певного набору типових і нетипових помилок. І. Зимня [2], наприклад, вважає, що помилка, спосіб її виправлення курсантом може характеризувати процес оволодіння іноземною мовою. Помилка та її подальше виправлення свідчить про чотири рівні розвитку мовленнєвих умінь, коли курсант не чує помилки, самостійно її не виправляє, а виправлення з допомогою викладача носить пояснювальний характер; не виправляє помилку самостійно, але виправляє її при вказівці викладача на місце, де вона була допущена; самостійно реагує на помилку, але спізнюється в її виправленні; виправляє помилку самостійно у момент мовленнєвої дії.

Сучасний психолого-педагогічний підхід до помилок, що виникають під час вивчення іноземної мови, базується на таких позиціях:

1) помилка – нормальне явище навчального процесу; 2) виправляти помилку потрібно тоді, коли вона спотворює та робить незрозумілим смисл висловлювання; 3) не можна виправляти помилку, допущену в ході творчого мовленнєвого висловлювання, порушуючи тим самим процес комунікації; 4) перевага надається непрямим способам корекції та виправлення, надто жорсткий контроль є малоефективним.

У практиці навчання іноземних мов найчастіше використовують такі способи виправлення помилок: коментарі, пояснення викладача, ключі у підручниках, фоновправах.

Здійснений нами аналіз сучасних навчальних комп'ютерних програм дає підстави виділяти такі типи аналізу відповідей під час спілкування у напрямі “людина – машина”:

у комп'ютерній програмі передбачений канал чи шаблон для вводу відповіді. Курсант має можливість порівняти свою відповідь з правильною відповіддю, яку подає комп'ютер;

повідомлення аналізується з точки зору “правильно/неправильно”, тобто чи співпадає відповідь з еталоном, закладеним у пам'яті комп'ютера;

множинний вибір, коли курсант повинен вибрати правильний варіант із запропонованих комп'ютером варіантів відповіді;

частковий аналіз відповіді – у повідомленні курсанта виділяються тільки певні, важливі з точки зору розробника програми елементи. Цей підхід базується на передбаченні типових помилок, на кожному з яких підготовлені стандартні репліки;

повний семантичний і формальний аналіз повідомлення курсанта (проте такий спосіб аналізу зустрічається у програмах надзвичайно рідко);

псевдоаналіз, при якому комп'ютер ніби ігнорує повідомлення курсанта з точки зору “правильно/неправильно” і веде навчальний діалог лише в певному напрямі, передбаченому алгоритмом.

У більшості навчальних комп'ютерних систем тренувального характеру відповідь, що не співпадає з еталоною, вважається неправильною.

Це, безумовно, накладає суттєві обмеження на типи вправ, тому одним із способів зняття цього недоліку є варіативність еталонів, тобто правильними можуть вважатися декілька різних еталонів або їх комбінації.

Крім того, ми виділяємо ще один дидактично важливий аспект спілкування курсанта із засобами ІТ – систему реплік на ті чи інші навчальні дії курсанта. Вважаємо, що важливу роль у формуванні мовленнєвих умінь та навичок курсанта та його компетенції в цілому відіграють ті фрази мовленнєвого етикету (формули підтримання діалогу), які видаються програмою залежно від дій курсанта (мовленнєвих дій). Вони не лише створюють “ефект присутності співрозмовника”, але й підтримують високий рівень мотивації курсанта і, багаторазово повторюючись у процесі діалогу з машиною, засвоюються курсантом мимовільно і тому ефективно.

Для аналізу, корекції та виправлення помилок, що виникають у ході навчального діалогу, автори електронних курсів та навчальних комп’ютерних програм зазвичай готують банки правильних відповідей (еталонів), визначають можливі типи відхилень від цих еталонів та вводять репліки на ті чи інші відхилення. Інколи використовуються інші типові способи коректування та виправлення помилок: формулювання завдання, мовленнєві чи мовні зразки, підказка, допомога у вигляді пояснень, схем, таблиць, вказівки, виділення тих фрагментів повідомлення, які не співпадають з еталонним.

У практиці створення навчальних комп’ютерних курсів застосовуються такі прийоми, що знижують вірогідність допущення помилки: за допомогою світлового вікна вказуються розміри того повідомлення, що необхідно ввести; блокуються чи ігноруються випадкові або незначні натискання на клавіатуру; вказується частина засвоєного навчального матеріалу, яку необхідно пригадати для формулювання правильної відповіді тощо.

Найпростішим з точки зору комп’ютерного аналізу повідомлення, згідно з результатами нашого дослідження, є так звана відповідь з множинного вибору. Хоч такий підхід досить гостро критикується багатьма методистами та викладачами, певний навчальний ефект при цьому, на наш погляд, досягається в першу чергу через те, що вибір відповіді курсантом навмання зустрічається дуже рідко, зазвичай курсанти пробають побудувати гіпотези у зв’язку з вибором того чи іншого варіанта.

Отже, одна з головних труднощів під час організації навчального діалогу з комп'ютером пов'язана з вирішенням такої проблеми: з одного боку, необхідно створити цікаві, різноманітні вправи та завдання, які стимулювали б творчу діяльність курсантів, а, з іншого боку, програмне забезпечення вимагає, щоб всі відповіді тією чи іншою мірою були передбачувані, а кількість варіантів повинна бути обмеженою.

Навчальна комп'ютерна програма будується, як відомо, за допомогою алгоритмів на формальних методах. Це точний опис, який визначає процес, що веде від вихідних даних до певного результату. Зі створенням алгоритмічного опису програми враховуються дії курсантів, імітується діяльність викладача (програма подає завдання, оцінює роботу курсантів на основі алгоритмів та еталонів відповідей). Усе це дає підстави говорити про те, що за допомогою реалізованих у програмі алгоритмів створюється певна модель уроку.

Варто зазначити, що розробники програмних та лінгвістичних засобів ідуть у напрямі до спрощення діалогу із засобами ІТ, а саме: розширюють засоби природної мови і поєднують їх із засобами штучних знакових систем лінгвістичного та екстралінгвістичного характеру (покажчики, графічні форми, шаблони запитів та команд, так звані функціональні клавіші для позначення та ініціювання повторювальних мікропрограм). Інший напрям забезпечення діалогу – це широке використання різноманітних вбудованих засобів – графіки, звуку, різноманітних додаткових текстів (підказки, пояснення). Це дало підстави для формування принципово важливого напрямку – функціонування програмних засобів та програмних оболонок, що використовують в єдиній навчальній системі різні вбудовані засоби (відео, звук, наочне зображення). Ці вбудовані засоби розміщуються у різних зонах алгоритму навчального курсу та викликаються автоматично відповідно до ходу роботи програми чи за командою користувача. Вони створюють імітацію реального спілкування з комп'ютером у різних режимах. Усі складні системи на основі мультимедіа тією чи іншою мірою базуються на принципі вбудованих засобів. Це є магістральним напрямом розвитку навчальних комп'ютерних систем. Отже, технологія створення навчальних курсів пішла шляхом максимального використання

все більшої потужності пам'яті комп'ютера для обробки, збереження та представлення інформації різного роду (відеоінформація, аудіоінформація, структурування текстів за різними параметрами). Складні комп'ютерні курси включають: так звані "гарячі точки" для переходу від одного виду інформації до іншого (наприклад, від текстової до відеоінформації чи до звукового файлу); вбудовані засоби, що представляються комп'ютером у певний момент роботи програми; системи гіпертексту; системи різних меню, що забезпечують гнучкість переходу від однієї системи, функції до іншої.

Основний наголос при цьому робиться на простоту організації діалогу, варіативність вирішень, розрахунок на активність курсанта та розвиток його пізнавальних здібностей.

Висновки. Здійснений нами аналіз різних комп'ютерних курсів з іноземних мов дозволив виділити декілька основних принципів (напрямів) створення та використання навчальних комп'ютерних курсів, в яких чітко відстежується перехід від формальної побудови діалогу з користувачем до моделювання іншомовного середовища:

принцип тренування, що займає все більш органічне місце у загальній масі навчальних програм;

принцип "спостерігай та вивчай", побудований на основі моделювання тих чи інших процесів чи передачі знань;

принцип "подорожуй та вчись", на основі якого побудовані різноманітні комп'ютерні системи, що моделюють системи спілкування. У навчальних курсах з іноземних мов до такого типу належать різноманітні комп'ютерні системи, що імітують подорож у країну, мова якої вивчається, та спілкування з носіями мови;

принцип "отримуй інформацію, спілкуйся та вчись", який реалізується на основі Інтернету.

Усі ці численні фактори, виявлені нами, повинен враховувати викладач для організації ефективного навчання іноземної мови за допомогою інформаційних технологій.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають в уточненні педагогічних умов застосування комп'ютерних курсів

для вивчення іноземних мов із урахуванням умов навчання у військових навчальних закладах вищої освіти.

Список використаної літератури

1. Арутюнов А. Р. Теория и практика создания учебников русского языка для иностранцев / А. Р. Арутюнов. – М. : Русский язык, 1990. – 278 с.
2. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / И. А. Зимняя. – М. : Просвещение, 1985. – 312 с.
3. Морська Л. І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов : навчальний посібник / Л. І. Морська. – Тернопіль : Астон, 2008. – 256 с.
4. Новиков А. И. Семантика текста и его формализация / А. И. Новиков. – М. : Наука, 1983. – 242 с.
5. Пасов Е. И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению / Е. И. Пасов. – М., 1989. – 276 с.
6. Шампанер Г. М. Педагогические основы создания и использования технологии мультимедиа в образовательном процессе : дисс... канд. пед. наук : 13.00.08 / Г. М. Шампанер. – Барнаул, 2000. – 169 с.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Яремчук І. А.

Стаття надійшла до редакції 01.11.2016

Янковець А. Педагогические особенности использования информационных технологий в обучении иностранным языкам

В статье изложены педагогические особенности использования информационных технологий в обучении иностранным языкам с целью педагогического обеспечения процесса обучения и учета ряда дидактических принципов их взаимодействия с курсантами в учебном процессе высшего военного учебного заведения. Одной из задач исследования рассматривается обеспечение преподавателя иностранных языков необходимыми знаниями относительно педагогического аспекта применения информационных технологий во время использования компьютерных программ учебного назначения.

Ключевые слова: *информационные технологии, компьютерная программа, иностранный язык, курсант, диалогическая речь.*

Yankovets A. **Pedagogical particularities of information technology use in teaching foreign languages**

The article deals with the pedagogical particularities of the information technology use in teaching foreign languages with the aim to provide the learning process and to consider a number of teaching principles of their interaction with the cadets in the educational process of higher military educational institutions. One of the objectives of the research is to provide language teachers with necessary knowledge regarding pedagogical aspects of information technology in the use of computer programs for educational purposes.

It is worth noting that the developers of software and linguistic tools move towards the facilitation of dialogue with the IT means, namely: expand the means of natural language and combine them with the means of artificial sign systems of linguistic and extralinguistic nature (indexes, graphic forms, templates, queries and commands so called function keys to indicate and initiate recurring microprograms). Another line of software dialogue is the widespread use of a variety of built-in means – graphics, sounds, additional texts (tips, explanations). It provided grounds to form a crucial area – the functioning of software and software environments which use different built-in tools in a single educational system (video, audio, visual images). These built-in means are placed in different areas of the training course algorithm and are called automatically according to the progress of the program or by the user's command. They create a simulation of real communication with the computer in different modes. All complex systems using multimedia in varying degrees are based on the principle of integrated tools. This is the main area of academic computer systems. Thus, the creation of technology training courses followed the course of maximum utilization of the increasing power of computer memory for processing, storage and presentation of various kinds (video, audio, structuring of texts by various parameters). Sophisticated computer courses include: the so-called “hot spots” for the transition from one type of media to another (e.g. from text to video or to an audio file); built-in means which are shown by a PC at some point of the program operation; hypertext systems; various

menu systems that provide the flexibility to transition from one system, function to another one.

The analysis of various computer courses in foreign languages enabled to identify several fundamental principles (direction) in the creation and use of teaching computer courses, where the transition from the formal dialogue building with the user to the foreign language modeling environment is clearly traced.

These numerous factors should be considered by a teacher for the effective teaching a foreign language using information technology.

Keywords: *information technology, software, foreign language, cadet, dialogical speech.*